

Inhoud

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

ADVIEZEN

Comité van de Regio's

134e CvdR-zitting, 10.4.2019-11.4.2019

2019/C 275/01	Advies van het Europees Comité van de Regio's over het Europees Semester en het cohesiebeleid: structurele hervormingen afstemmen op langetermijninvesteringen	1
2019/C 275/02	Advies van het Europees Comité van de Regio's — Tenuitvoerlegging van de bosstrategie van de EU	5

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

ADVIEZEN

COMITÉ VAN DE REGIO'S

134E CVDR-ZITTING, 10.4.2019-11.4.2019

Advies van het Europees Comité van de Regio's over het Europees Semester en het cohesiebeleid: structurele hervormingen afstemmen op langetermijninvesteringen

(2019/C 275/01)

Rapporteur:	Rob Jonkman (NL/ECR), wethouder van de gemeente Opsterland
Referentiedocumenten:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, de Europese Centrale Bank, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Investeringsbank — Jaarlijkse groeianalyse 2019: Voor een sterker Europa bij mondiale onzekerheid
	COM(2018) 770 final

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Inleiding

1. Het Europees Semester is op EU-niveau het belangrijkste instrument voor de coördinatie van het (sociaal)economisch en begrotingsbeleid van de lidstaten, waarbij de lidstaten worden geacht hun economisch en begrotingsbeleid af te stemmen op de in EU-verband vastgestelde landenspecifieke aanbevelingen. De Europa 2020-strategie fungeert hierbij als beleidskader voor de aanbevelingen. Met de aanbevelingen beoogt de Europese Commissie lidstaten aan te moedigen tot het doorvoeren van structurele hervormingen om de economieën te versterken, werkgelegenheid en sociale inclusie te stimuleren en om het investeringsklimaat te verbeteren.
2. Op basis van de aanbevelingen ontwikkelen lidstaten hun eigen nationale investeringsstrategieën, die samen met de jaarlijkse nationale hervormingsprogramma's (NHP) worden voorgesteld als basis voor de prioritaire investeringsprojecten die met nationale en EU-middelen moeten worden ondersteund. Het Europees Semester beïnvloedt daardoor de beleidsvorming van overheden op EU-, nationaal, regionaal en lokaal niveau gedurende het jaar.
3. Tijdens de huidige programmeringsperiode (2014-2020) is de EU begonnen met een nauwere coördinatie tussen het Europees Semester en de cohesieprogramma's in de lidstaten en regio's. Uit een recente studie van DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie (EMPL) blijkt dat de huidige ESF-fondsen relevant zijn voor ongeveer 60 % van de landenspecifieke aanbevelingen.
4. De Commissie zet voor de volgende programmaperiode (2021-2027) in op een meer dwingende coördinatie tussen de landenspecifieke aanbevelingen en de cohesieprogramma's om de effectiviteit van de interventies, gefinancierd uit het cohesiebeleid, te vergroten en om duurzamere resultaten te boeken. Om dit te bereiken, zal het Europees Semester 2019 meer gericht zijn op het beoordelen van de investeringsbehoeften als leidraad voor de programmeringsbeslissingen voor 2021-2027. De analyse in de landenverslagen van 2019 zal kijken naar de investeringsbehoeften in elk land, inclusief — waar relevant — de sectorale en regionale dimensies. Op basis van deze analyse zal een nieuwe bijlage bij het landenverslag aangeven welke investeringsbehoeften relevant zijn voor het cohesiebeleid 2021-2027.
5. Voor de nieuwe cohesieprogramma's stelt de Commissie in het voorstel voor de Verordening gemeenschappelijke bepalingen voor om bij ten minste twee gelegenheden rekening te houden met de landenspecifieke aanbevelingen: bij de aanvang van de programmering en in het kader van de tussentijdse evaluatie. Deze evaluatie is voorzien in 2025.
6. Zowel bij de goedkeuring van de Partnerschapsovereenkomst als bij de ESIF-programma's houdt de Commissie nadrukkelijk rekening met de landenspecifieke aanbevelingen.

7. Het Comité betreurt dat de Commissie, vóór de presentatie van haar voorstellen voor de verordeningen die van toepassing zijn op de nieuwe financieringsprogramma's van de EU vanaf 2021 en de nieuwe governancecyclus die na de Europese verkiezingen van mei 2019 van start gaat, nog geen voorstel heeft gedaan voor een opvolger van de Europa 2020-strategie, ondanks herhaalde verzoeken van het Comité en het Parlement en kritische opmerkingen van de Europese Rekenkamer. Het Comité is evenwel ingenomen met de publicatie op 30 januari 2019 van de discussienota van de Europese Commissie, "Naar een duurzaam Europa in 2030", waaraan het CvdR aparte adviezen zal wijden over de governance-gerelateerde aspecten en over de uitvoering van de milieu- en klimaatgerelateerde doelstellingen. Wil Europa slagen in de paradigmaverschuiving en in 2030 duurzaam zijn, dan is volledige betrokkenheid van de lokale en regionale overheden nodig, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van 65 % van de SDG-doelstellingen.

Het Comité over het Europees Semester in relatie tot cohesiebeleid

8. Het Comité van de Regio's verwijst naar zijn eerdere adviezen en resoluties uit 2017 en 2018 over het Europees Semester en de rol van lokale en regionale overheden daarin, de koppeling met het cohesiebeleid en de toepassing van de principes van subsidiariteit, partnerschap en multilevel governance.

9. Het Comité ondersteunt het streven van de EU naar hervormingen in de lidstaten om de concurrentiekracht en groei te verhogen, om economische, sociale en territoriale cohesie en economische convergentie te versterken, alsmede de weerbaarheid tegen externe schokken te verhogen om de stabiliteit van de eurozone te verbeteren ⁽¹⁾.

10. Met oog op die hervormingen vraagt het Comité om een nieuw strategisch kader als opvolger van de Europa 2020-strategie. Deze nieuwe strategie is tevens een geschikt moment om de governance van het Europees Semester te hervormen, aangezien de regio's en gemeenten — op goede uitzonderingen na — over het algemeen niet of nauwelijks betrokken worden bij het opstellen van de NHP's ⁽²⁾. Dit ondermijnt het democratisch gehalte van het Europees Semester en de territoriale legitimiteit ervan.

11. Het CvdR wijst erop dat er tot nu toe te weinig is gedaan om de lokale en regionale overheden te betrekken bij de opzet van nieuwe strategische kaders of de voorbereiding van de nationale hervormingsprogramma's. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden verholpen door middel van de inzet van expertise uit het Netwerk van Regionale Hubs, dat onder coördinatie van het Comité van de Regio's in 2019-2020 feedback uit 20 regio's verzamelt over de uitvoering van EU-beleid.

12. Het Comité vraagt wat betreft het Europees Semester aandacht voor het gebrek aan eigenaarschap en het gebrek aan administratieve capaciteit op alle bestuursniveaus om de tenuitvoerlegging van de landenspecifieke aanbevelingen tot een succes te maken. Het gebrek aan een heldere definitie van wat structurele hervormingen zijn, komt het proces van het Europees Semester hierbij niet ten goede. In lijn met het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel zouden alleen structurele hervormingen in aanmerking mogen komen voor zover zij relevant zijn voor de implementatie van de Verdragsdoelstellingen en moet de actie evenredig zijn aan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken en direct gerelateerd zijn aan de bevoegdheden van de Unie ⁽³⁾.

13. Het eigenaarschap wat betreft de landenspecifieke aanbevelingen kan volgens het Comité versterkt worden door de betrokkenheid van regio's en gemeenten te vergroten om het Europees semester een territoriale dimensie te geven, zowel op analytisch niveau (door uitbreiding van de jaarlijkse groeianalyse, de NHP's en de landenspecifieke aanbevelingen met analyses van territoriale trends en de territoriale impact van EU-beleid), als op operationeel niveau (door te zorgen voor een ruimere en systematische betrokkenheid van de lokale en regionale overheden, uitgaande van partnerschappen en multilevel governance) ⁽⁴⁾.

14. Wat betreft de coördinatie tussen het Europees Semester, de landenspecifieke aanbevelingen en het cohesiebeleid verklaart het Comité dat het cohesiebeleid in principe op zichzelf staand beleid vormt en dat de doelstelling van het cohesiebeleid (economische, sociale en territoriale cohesie) te allen tijde gehandhaafd moet blijven. Dit vraagt om aandacht voor de mate van relevantie tussen de landenspecifieke aanbevelingen en de cohesieprogramma's, en het belang van de samenwerking tussen nationale, regionale en lokale overheden, zowel wat betreft de NHP's als de cohesieprogramma's ⁽⁵⁾.

(1) Resolutie van het Europees Comité van de Regio's over het economisch beleid voor de eurozone en met het oog op de jaarlijkse groeianalyse 2019 (PB C 461 van 21.12.2018, blz. 1).

(2) Resolutie van het Europees Comité van de Regio's over het economisch beleid voor de eurozone en met het oog op de jaarlijkse groeianalyse 2019 (PB C 461 van 21.12.2018, blz. 1).

(3) Advies van het Europees Comité van de Regio's over het steunprogramma voor hervormingen en een Europese stabilisatiefunctie voor investeringen (PB C 86 van 7.3.2019, blz. 335).

(4) Advies van het Europees Comité van de Regio's over verbetering van de governance van het Europees semester: een gedragscode voor de inbreng van de lokale en regionale overheden (PB C 306 van 15.9.2017, blz. 24).

(5) Advies van het Europees Comité van de Regio's over de verordening gemeenschappelijke bepalingen (PB C 86 van 7.3.2019, blz. 41).

De positie van lokale en regionale overheden in het Europees Semester en het cohesiebeleid

15. Het Comité constateert dat ondanks de koppeling tussen het Europees Semester en de huidige cohesieprogramma's er nog altijd geen mechanisme op EU-niveau is vastgesteld om lokale en regionale overheden op gestructureerde wijze te betrekken bij het opstellen van de NHP's en de investeringsstrategieën. Voor het opstellen, uitvoeren en evalueren van de ESIF-programma's, alsmede de Partnerschapsovereenkomsten, is wel een Europese gedragscode inzake partnerschap vastgesteld. Op basis van deze gedragscode zijn lokale en regionale overheden directe partners van de Commissie en de lidstaten bij het gedeelde beheer van het cohesiebeleid.

16. Het Comité benadrukt dat de aanbevelingen die in het kader van het Europees semester worden gedaan, voornamelijk betrekking hebben op beleidsterreinen waarop de EU en de lidstaten gedeelde bevoegdheden hebben en de EU alleen kan optreden om deze te ondersteunen.

17. Het Comité benadrukt dat de gestructureerde betrokkenheid van de lokale en regionale overheden een permanent onderdeel van het Europees semester moet worden. Het betreurt dat in de jaarlijkse groeianalyse wordt verwezen naar de betrokkenheid van de sociale partners en de nationale parlementen, maar niet van de lokale en regionale autoriteiten, zoals in 2018 het geval was.

18. Het Comité wijst erop dat dit in strijd is met de beginselen van subsidiariteit (artikel 5, lid 3, VEU en Protocol nr. 2), multilevel governance en partnerschap (zie artikel 6 over Partnerschap en meerlagig bestuur van het ontwerpvoorstel voor een verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel en migratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor grensbeheer en visa COM(2018) 375), omdat de landenspecifieke aanbevelingen via het cohesiebeleid rechtstreeks invloed uitoefenen op de beleidsvorming op lokaal en regionaal niveau en dit niveau daarmee binden op beleidsgebieden waarop het wettelijke bevoegdheden heeft. Hiermee wordt tevens ingegaan tegen de principes van het Europees Handvest inzake lokaal zelfbestuur van de Raad van Europa.

19. Het Comité verwijst hierbij naar de mededeling van de Commissie over subsidiariteit ⁽⁶⁾ van 23 oktober 2018, waarin onder meer wordt erkend dat de lokale en regionale overheden verschillen van andere belanghebbenden, omdat zij het voortouw nemen bij de uitvoering van het recht van de Unie, en dat "er in veel gevallen ruimte is om de standpunten van de nationale en regionale parlementen en van de lokale en regionale overheden tijdens de wetgevingsprocedure beter te laten meewegen".

20. Het verwijst tevens naar de vierde aanbeveling van de Taskforce van de Commissie inzake subsidiariteit, evenredigheid en minder en efficiënter optreden, waarin staat dat "de lidstaten de richtsnoeren van de Europese Commissie moeten volgen en bij de voorbereiding van hun nationale hervormingsprogramma's op een zinvolle manier met de lokale en regionale overheden moeten samenwerken om structurele hervormingen in het kader van het Europees semester uit te voeren en ten uitvoer te leggen teneinde de eigen verantwoordelijkheid voor en de uitvoering van deze hervormingen te verbeteren" ⁽⁷⁾.

21. Het Comité benadrukt daarom dat de beste manier om schending van het subsidiariteitsbeginsel te voorkomen en te zorgen voor een doeltreffende coördinatie van het beleid erin bestaat de lokale en regionale overheden volledig en op gestructureerde wijze te betrekken bij het Europees semester, in het licht van de beginselen van partnerschap en multilevel governance. In dat kader is het zorgelijk dat in de Raadsonderhandelingen over de Verordening gemeenschappelijke bepalingen er gesproken wordt over een versoepeling van de beginselen van partnerschap en multilevel governance, aangezien dit de doeltreffende coördinatie tussen het Europees semester en het cohesiebeleid kan ondermijnen.

Op weg naar landenspecifieke aanbevelingen en nieuwe cohesieprogramma's 2021-2027

22. Met het oog op het verzoek van het Roemeense EU-voorzitterschap aan het Comité om een advies over de mate van flexibiliteit voor regio's binnen de koppeling van de cohesieprogramma's en de landenspecifieke aanbevelingen en hoe de regio's een betere plek in het Europees Semester gegeven kan worden, merkt het Comité het volgende op.

23. Het Comité is verheugd dat de Jaarlijkse Groeianalyse (AGS) voor 2019 aandacht besteedt aan de regionale dimensie van Europees investeringsbeleid, maar constateert dat hier slechts in beperkte mate sprake van is.

24. Het Comité neemt er kennis van dat de landenverslagen 2019 voor het eerst een evaluatie bevatten van de regionale verschillen, alsook de "Investeringsrichtsnoeren voor financiering in het kader van het cohesiebeleid 2021-2027" (bijlage D) voor elke lidstaat, die aanzet tot overleg tussen de Commissie en de lidstaten over de programmering van het cohesiebeleid in 2021-2027.

⁽⁶⁾ COM(2018) 703 final.

⁽⁷⁾ Rapport van de Taskforce over subsidiariteit, proportionaliteit en "minder meer efficiënt doen": Actieve subsidiariteit. Een nieuwe manier van werken (juli 2018).

25. Het Comité is verheugd over de verklaring in de AGS 2019 dat “Europa behoefte heeft aan een langetermijnvisie”. Het benadrukt dat een gemeenschappelijke set van langetermijndoelstellingen het eenvoudiger maken om de noodzakelijke afwegingen tussen de doelstellingen van duurzame groei, cohesie, sociale insluiting, veerkracht en macro-economische stabiliteit te maken, waardoor de lidstaten een werkbaar en sociaal geaccepteerde mix van investeringen en structurele hervormingen bereiken.

26. De Europese Commissie en de lidstaten dienen er daarom voor te zorgen dat alle bestuursniveaus vanaf 2019 betrokken worden bij de voorbereiding van de landenverslagen en de landenspecifieke aanbevelingen, met name door het in kaart brengen van de mix van investeringen en hervormingen die het meest geschikt zijn voor hun landen en regio's, en het ontwerpen van het relevante beleid met het oog op de nationale verslagen.

27. In dat kader herhaalt het Comité zijn positie voor het instellen van een gedragscode voor de inbreng van lokale en regionale overheden ter verbetering van de governance van het Europees Semester⁽⁸⁾. Van belang is dat lokale en regionale overheden een formele plek in het proces van het Europees Semester verkrijgen, waardoor de landenspecifieke aanbevelingen via dialoog en horizontale coördinatie daar waar relevant vertaling vinden in investeringen in de nieuwe cohesieprogramma's.

28. Benadrukt wordt dat het programmeringsproces van de nieuwe cohesieprogramma's eigenlijk al op 27 februari 2019⁽⁹⁾ begonnen is met de publicatie van de landenverslagen, die de weg effenen voor de landenspecifieke aanbevelingen en NHP's en dat daardoor de tijd dringt om de formele positie van lokale en regionale overheden in het beleidsproces in het kader van het Europees Semester te waarborgen. Dit euvel kan eventueel worden verholpen door de huidige gedragscode inzake partnerschap uit te breiden tot en met het beleidsproces van het Europees Semester.

29. Met het oog op een verbetering van de rol van lokale en regionale overheden in het Europees Semester steunt het Comité initiatieven waarbij goede voorbeelden van de betrokkenheid van lokale en regionale overheden in de NHP's en investeringsstrategieën worden verzameld en uitgewisseld.

30. Door gebrek aan formele betrokkenheid van lokale en regionale overheden in het beleidsproces van het Europees Semester dreigt wat betreft de programmering van de nieuwe cohesieprogramma's een top-downaanpak, waarbij de keuzevrijheid op lokaal en regionaal niveau ongewenst wordt ingeperkt en de flexibiliteit geweld wordt aangedaan. Dit kan het gebrek aan eigenaarschap wat betreft de landenspecifieke aanbevelingen versterken en een succesvolle uitvoering van de nieuwe cohesieprogramma's frustreren. Dat staat haaks op het streven van de Commissie om het cohesiebeleid meer resultaatgericht te maken en de meerwaarde van het beleid voor de EU en haar lidstaten te vergroten.

Brussel, 10 april 2019.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Advies van het Europees Comité van de Regio's over verbetering van de governance van het Europees semester: een gedragscode voor de inbreng van de lokale en regionale overheden (PB C 306 van 15.9.2017, blz. 24).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_nl

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Tenuitvoerlegging van de bosstrategie van de EU

(2019/C 275/02)

Algemeen rapporteur: Ossi Martikainen (FI/ALDE), lid van de gemeenteraad van Lapinlahti**Referentie document:** Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Voortgang van de tenuitvoerlegging van de bosstrategie van de EU "Een nieuwe EU-bosstrategie ten bate van de bossen en de houtsector"

COM(2018) 811 final

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

1. is ingenomen met en onderkent de noodzaak van het verslag van de Europese Commissie over de tenuitvoerlegging van de bosstrategie van de EU, dat op 7 december 2018 werd gepubliceerd. Het Comité leidt uit het verslag af dat de bosstrategie een nuttig instrument is gebleken voor het coördineren van het beleid op de verschillende terreinen. De selectie van prioritaire gebieden in de strategie is succesvol gebleken en over het geheel genomen zijn stappen vooruit gezet in de verwezenlijking van de vooropgestelde doelstellingen. Door coherent actie te blijven ondernemen in de lidstaten, zowel op regionaal als lokaal niveau als in het kader van de externe betrekkingen, kan echter nog meer worden bereikt.

2. Onder verwijzing naar zijn eerdere advies⁽¹⁾, dat in veel opzichten strookt met de eigen beoordelingen van de Commissie, moedigt het Comité de Commissie aan om de samenhang tussen bosgerelateerde beleidsterreinen verder te vergroten, zodat beter rekening kan worden gehouden met de gehele waardeketen, de biodiversiteit en de verschillende functies van bossen. Het is belangrijk dat het Permanent Comité voor de bosbouw betrokken wordt bij de opstelling van bosgerelateerd beleid, ook beleid dat er indirect verband mee houdt.

3. De Commissie moet onderzoeken of de aanpak van bosgerelateerde problemen, evenals de middelen die de EU daarvoor uittrekt, toereikend en up-to-date zijn in het licht van het groeiende belang van bossen zowel in het globale duurzaamheidsbeleid als in de EU-lidstaten en hun regio's. Ook moet ze onderzoeken in hoeverre deze middelen daadwerkelijk van invloed zijn op de waardeketen.

4. Voor de periode na 2020 moet de Commissie, gezien de duidelijke milieufunctie van de bossector, een nieuwe, bijgewerkte bosstrategie voorstellen met een nog sterkere sturende rol, waarbij productiebos apart wordt beschouwd en de herbebossing van door woestijnvorming bedreigde bossen als een strategische noodzaak wordt aangemerkt, waardoor ook een herbeoordeling nodig kan zijn van de middelenoewijzing en de effecten daarvan.

5. De Commissie moet ervoor zorgen dat de lidstaten, regio's en bosbouwdeskundigen en -organisaties en -onderzoeksinstituten voldoende betrokken worden bij de uitwerking van deze strategie, teneinde de gewenste resultaten te behalen en het proces inclusief te maken.

6. Met het oog op de beoordeling van de tenuitvoerlegging van de bosstrategie zet het Comité graag de volgende standpunten uiteen met betrekking tot de prioriteiten in het verslag van de Commissie die verband houden met het mandaat van het CvDR:

7. Financiering en beheer

7.1. Lokale en regionale overheden moeten nauw betrokken worden bij de opstelling en uitvoering van maatregelen in de bosbouwsector die door de EU aangestuurd en gefinancierd worden. Boseigenaren en zij die verantwoordelijk zijn voor bosbeheer, waaronder gemeenten en regionale overheden, komt een belangrijke rol toe: zij kunnen een duurzaam bosgebruik bevorderen en hun duidelijke inzet voor de bevolking en de economie in plattelandsgebieden bevestigen.

(¹) Advies van het Europees Comité van de Regio's — Tussentijdse evaluatie van de bosstrategie van de EU (PB C 361 van 5.10.2018, blz. 5).

7.2. Lokale en regionale overheden kunnen een rol spelen bij het bevorderen van de samenhang en de doeltreffendheid van maatregelen in de bosbouwsector. Ook kunnen zij als schakel fungeren in een context waarin het particuliere bosbezit in tal van lidstaten wordt opgegeven en versnipperd en gecompartmenteerd raakt ten gevolge van structurele veranderingen in de samenleving. Als mogelijke maatregelen zouden lokale en regionale overheden kunnen overwegen bosbouwgroeperingen en -verenigingen te promoten en de rol van actieve bosbeheerders te benadrukken. Lokale en regionale overheden zouden in dit verband de samenwerking in de bosbouwsector moeten ondersteunen. Er zou overheidssteun moeten gaan naar haalbaarheidsstudies, plaatselijke activiteiten en promotiemaatregelen om de vele ecosysteemgoederen en -diensten die de sector te bieden heeft, beter te doen uitkomen.

7.3. De bosbouwsector moet voldoende financiering krijgen uit het GLB, met name fondsen voor plattelandontwikkeling, aangezien tal van regionale en lokale actoren deze middelen in het verleden al hebben aangewend om de bosbouw in hun regio's te versterken en een duurzaam bosgebruik te stimuleren. Omdat het GLB op nationaal niveau flexibeler wordt, kan de bosbouwsector in tal van regio's een nog grotere rol spelen bij maatregelen voor plattelandontwikkeling, of daarentegen aan belang verliezen. Dit is een belangrijk element voor werkgelegenheid op het platteland, regionale economieën en duurzame ontwikkeling. Het is nu dan ook een belangrijk moment om in passende financiering voor bosbouwmaatregelen te voorzien in de fondsen voor plattelandontwikkeling van het GLB. Opdat de nationale GLB-programma's een impact zouden hebben op het klimaat en het milieu, moeten regionale en lokale overheden een bijdrage leveren en moet er samenwerking zijn tussen de verschillende bestuursniveaus. Ook moeten de verschillende overheidsniveaus op de financieringsmogelijkheden voor de bosbouwsector worden gewezen, zodat ze deze ten volle en op passende wijze kunnen benutten.

7.4. Veel Europese lidstaten hebben een gebrekkig boswegennet. Het is daarom noodzakelijk een Europees onderzoek te financieren waarin het boswegennet geëvalueerd wordt.

7.5. Naast reeds bestaande instrumenten die voornamelijk verband houden met het GLB, biedt de bosbouwsector ook aanzienlijke mogelijkheden voor de aanwending van fondsen in het kader van de EU-programma's voor onderzoek en innovatie. Behalve GLB-middelen moet de bosbouwsector ook specifieke middelen kunnen gebruiken uit Horizon, LIFE+, Erasmus+, de structuurfondsen en het solidariteitsfonds.

8. Lokale en regionale economieën, groene economie, werkgelegenheid

8.1. Voor bossen is een belangrijke rol weggelegd bij de ontwikkeling van de bio-economie en de biodiversiteit in Europa en de Europese regio's, en bij de overgang naar een koolstofarme, groene economie. Lokale en regionale overheden kunnen onder meer bijdragen tot regionale plannen voor duurzame ontwikkeling, strategieën in het kader van de bio-economie, onderwijs, ecologisch duurzame bouw, koolstofvastlegging in duurzame houtproducten, de uitrol van hernieuwbare energie en de bevordering van het ondernemerschap van kleine en middelgrote ondernemingen in de bosbouwsector. In de sector dienen waar dit passend is ook groepen voor regionale samenwerkingsverbanden te worden opgericht die, behalve bosbouwbedrijven, boseigenaars en regionale en lokale overheden, ook gemeenten, regionale overheden, regionale academies, universiteiten en ngo's omvatten, evenals particuliere bedrijven in sectoren die gebruikmaken van grondstoffen en producten uit de bosbouw.

8.2. Veel Europese plattelandgebieden kampen met ontvolking en banenverlies. Een transitie naar producten uit de bosbouw, bijvoorbeeld in de bouwsector en de energieproductiesector, zou ook werkgelegenheid en belastinginkomsten opleveren voor dunbevolkte regio's. Hetzelfde geldt voor de bredere groene economie, waar bossen ook een belangrijke troef zijn voor toerisme, biodiversiteit, recreatie en het welzijn van burgers. De bosbouwsector is met meer dan 3,5 miljoen banen de op twee na grootste werkgever in de EU en heeft een beduidende impact op de sociale en territoriale convergentie van Europa. De bosstrategie moet ook de ontwikkeling van alle ecosysteemproducten en -diensten die bossen te bieden hebben mogelijk maken, teneinde de economie nieuw leven in te blazen en te ondersteunen.

8.3. Een voorspelbare toename in de vraag naar hout en biomassa moet gepaard gaan met een duurzaam bosbeheer. De accreditatie daarvoor kan worden afgeleverd door de bosbeheerinstantie in het geval van overheidsbossen of via particuliere certificeringsmechanismen in het geval van particuliere bossen.

8.4. De verschillende bestuursniveaus moeten onderling samenwerken: goede praktijken en resultaten op regionaal niveau moeten van invloed zijn op de manier waarop de EU en de lidstaten financiering toewijzen voor de bevordering van innovatie en technologie in de bosbouwsector, en dienen om de verschillende manieren waarop bossen worden gebruikt te koppelen. Hierdoor kunnen er ook werkbare en toegankelijke financiële instrumenten voor regio's worden gecreëerd om de bosbouwsector te ontwikkelen. Er zijn nieuwe gerichte maatregelen nodig in de bosbouwsector om de doelstelling van een koolstofneutraal Europa tegen 2050 te verwezenlijken. De taken en bevoegdheden van lokale en regionale overheden verschillen van lidstaat tot lidstaat. Toch moet overal worden gestreefd naar een brede en coherente strategische aanpak waarin de gemeenschappelijke doelstellingen en behoeften van de verschillende niveaus op gebieden als infrastructuur, informatiesystemen en het delen van informatie, alsook overheidstaken zoals het verlenen van vergunningen en het uitvoeren van toezicht, worden verenigd. Alle lidstaten en economische sectoren moeten bijdragen aan het behalen van de CO₂-emissiereductiedoelstellingen, waarbij overwegingen van billijkheid en solidariteit op een evenwichtige manier in aanmerking moeten worden genomen.

8.5. Beter communiceren over het belang van duurzaam bosbeheer en de mogelijkheid om bewustmakingscampagnes te organiseren, uit te breiden en te coördineren over de multifunctionaliteit van bossen en de vele economische, sociale en milieuvordelen van duurzaam bosbeheer, is een gedeelde noodzaak voor alle institutionele niveaus van de EU.

9. Biodiversiteit, klimaatverandering, gezondheidstoestand van bossen

9.1. Het CvdR wijst erop dat het van cruciaal belang is om een correct beheer van bossen te bevorderen en om het landbouw- en bosbouwbeleid te integreren met beleid ter beheersing van hydrogeologische en klimatologische risico's.

9.2. Het CvdR neemt nota van de opmerking van de Commissie dat op het gebied van biodiversiteit, ondanks grote inspanningen om de verschillende soorten bossen en habitats te beschermen, onder meer door middel van het Natura 2000-netwerk en de vogel- en habitatrichtlijnen, niet de gewenste vooruitgang is geboekt. De Commissie zou uitvoeriger moeten beoordelen waar er resultaten zijn behaald, welke instrumenten nodig zijn om stappen vooruit te zetten en of de maatregelen evenwichtig zijn wat de aanwezigheid en de zeldzaamheid van boshabitats in de hele EU betreft. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan regio's met een grote soortenrijkdom, zoals de ultraperifere regio's. Er moet onderzoek worden gefinancierd om de toestand van bossen en hun ecosystemendiensten uitvoerig te beoordelen, met name in nieuwe lidstaten. Doel van dit alles is om natuurlijk erfgoed met een hoge milieuwaaarde in stand te houden en te consolideren en bestaande ecologische netwerken te versterken.

9.3. Bossen zijn cruciaal voor het aanpakken van de klimaatverandering dankzij de vastlegging, opslag en substitutie van CO₂. Klimaatimpact moet bij duurzame bosbouw een transversaal thema worden, waarbij de mogelijkheden van bossen op een alomvattende manier worden onderzocht: hoe fossiele bouwmaterialen en brandstoffen en gerelateerde producten vervangen kunnen worden, hoe bosbeheer van invloed is op koolstofvastlegging (en, bijgevolg, welke stimulansen of compensatie boseigenaren die aan duurzaam bosbeheer doen, moeten ontvangen), welke bedreigingen de klimaatverandering inhoudt voor bossen, hoe het productiepotentieel van lokale boomsoorten kan worden veiliggesteld en in welke mate er bij wijze van compensatie gebruik wordt gemaakt van niet-inheemse boomsoorten enz.

9.4. Het CvdR roept de Europese Commissie op om de regio's en lokale overheden volwaardig te betrekken bij de tenuitvoerlegging van de verordening inzake de verdeling van de inspanningen (ESR) ⁽²⁾ en de LULUCF-verordening ⁽³⁾, bij het vaststellen van emissiereductiedoelstellingen tot 2030 en bij de ontwikkeling van concrete initiatieven om deze doelstellingen te verwezenlijken.

9.5. Door de klimaatverandering en het verlies van bosdiversiteit lopen grote gebieden bos risico op schade door storm, ziekte en plagen. In dergelijke situaties moeten bij bestuurlijke beslissingen altijd de risico's van niet-optreden worden afgewogen. Om op dergelijke vormen van schade voorbereid te zijn en ze te voorkomen, moet de wetgeving up-to-date worden gehouden om de planning op bosbouwgebied te ondersteunen en moeten financiële middelen worden toegewezen voor schadepreventie, het beheer van noodsituaties en getroffen gebieden, bevordering van herstel en herbebossing, en het opvangen van de economische problemen waar door grote rampen getroffen gebieden mee kampen. In dit verband moeten op regionaal niveau de nodige financiële middelen ter beschikking worden gesteld om een gevarenkaart op te stellen waarop de mogelijke risico's worden aangegeven. Actief bosbeheer kan een nuttig instrument zijn voor preventie en vroegtijdige opsporing bij het verbeteren van de gezondheidstoestand van bossen.

9.6. Het natuurlijk kapitaal en de ecosystemendiensten die bossen aan de samenleving leveren, moeten beter aan de mensen worden uitgelegd, en waar mogelijk moet de relatie van de lokale gemeenschappen met bossen worden versterkt, of ze daarvan nu eigenaar zijn of niet.

9.7. Bottom-upacties op het gebied van rampenrisicobeheer zijn van cruciaal belang en dienen te worden aangevuld met EU-instrumenten wanneer een ramp de capaciteit van een individuele lidstaat te boven gaat. De lijst van EU-instrumenten die bijzonder nuttig zijn bij stormen en bosbranden omvat het Uniemechanisme voor civiele bescherming, het Solidariteitsfonds van de EU en door de Europese Commissie gefinancierde proefprojecten die gericht zijn op het wegnemen van administratieve en juridische belemmeringen voor rampenrisicobeheer in grensgebieden.

9.8. Er moet dringend — zoals gevraagd door het Europees Parlement en de voornaamste belanghebbenden — een EU-actieplan inzake ontbossing en bosdegradatie worden vastgesteld om nader onderzoek te doen naar de milieu-impact van het gebruik van producten en grondstoffen in de EU die kunnen bijdragen tot ontbossing en bosdegradatie buiten de EU. Het CvdR zou dan ook graag zien dat dit verzoek wordt meegenomen in de beleidsprioriteiten van de nieuwe Europese Commissie.

⁽²⁾ Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 teneinde bij te dragen aan klimaatmaatregelen om aan de toezeggingen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs te voldoen, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 26).

⁽³⁾ Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 1), <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use--land-use-change-and-forestry-lulucf>

10. Internationale en interregionale samenwerking in de bosbouwsector

10.1. Het is belangrijk dat de EU haar werkzaamheden voortzet om te zorgen voor samenwerking en een basis van overeenstemming — zowel in Europa als in de rest van de wereld — over de bosbouwsector en de handel in bosbouwproducten, en om de beginselen van duurzame bosbouw in haar nabuurschap, haar economische externe betrekkingen en haar ontwikkelingsbeleid te bestendigen. *Forest Europe*, boscertificering, het strategische bosplan van de VN voor 2030, en de wereldwijde doelstellingen inzake bossen zijn voorbeelden van mogelijke invloedsgebieden.

10.2. Veel belangrijke bosgebieden van de EU bevinden zich aan de buitengrenzen van de Unie, terwijl de verschillende soorten bossen, de economie van de bosbouwsector en de bedreigingen voor bossen die grenzen vaak overschrijden. Het is belangrijk dat regionale en lokale overheden in grensregio's de programma's inzake externe betrekkingen van de EU in de bosbouwsector efficiënter kunnen gebruiken.

10.3. Vertegenwoordigers van regionale en lokale overheden dienen nauw te worden betrokken bij de vaststelling, uitvoering en monitoring van de internationale verbintenissen van de EU in de bosbouwsector, en er moeten vaste procedures worden ingevoerd om deze doelstelling in de praktijk te verwezenlijken.

10.4. Het is van cruciaal belang de nationale en regionale samenwerking in de EU te bevorderen om de uitwisseling van vaardigheden te vergemakkelijken en het concurrentievermogen van de regio's te versterken. Met sterkere netwerken zou het mogelijk worden sneller hulp te bieden bij natuurlijke verstoringen zoals bosbranden, stormen, droogtes of overstromingen.

11. Voorlichting en communicatie

11.1. Ter legitimering en verdediging van de cruciale rol van bossen in de klimaat- en economische uitdagingen waar we voor staan, moet de samenleving meer vragende partij worden.

11.2. Dit vereist een ongeziene voorlichtings- en educatiecampagne over de rol van de bosbouw bij het tegengaan van de klimaatverandering en de overgang naar een bio-economie op basis van natuurlijke hulpbronnen. Campagnes moeten nationaal en internationaal, maar ook lokaal en regionaal worden opgezet; die laatste niveaus staan immers dicht bij de burger.

11.3. De voorlichtings- en educatiemaatregelen moeten met name gericht zijn op het overwinnen van twee huidige cognitieve barrières: de negatieve visie op de houtexploitatie, waar een erkenning van de bosbouw als een systeem van duurzaam beheer geworteld in de bosbouwwetenschap voor in de plaats moet komen; en de tweedeling "behoud versus beheer", die overstegen moet worden dankzij het concept duurzaam bosbeheer, dat de twee met elkaar verenigt.

11.4. Communicatie- en voorlichtingsteams moeten onder meer bestaan uit bosbouwprofessionals met kennis van zowel bosbouw als duurzaam bosbeheer.

Brussel, 11 april 2019.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL